Ч. 277 Второк 9 (21) грудня 1897. Рік VII

Виходить у Львові що дня (крім недїль і гр. кат. сьвят) о 5-ій годинї по полудни.

Редакция і Адмінїстрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостввах на провінциї
на цїлий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цїлий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр

Вісти полїтичні.

(До житеписи п. міністра для Галичини. — Пос. Жачек о ситуациї. — Ситуация в Чехах і Празї. — Чи справдї подїл Хіни? — Мир між Грециєю а Туреччиною. — Клопоти з посадою ґен.-ґубернатора на Крестї).

Є. Ексц. новоіменований п. міністер для Галичини барон Герман Лєбль родив ся в груднї 1835 р. в Дрогобичи, ходив в Самборі до ґимназиї, а університет кінчив у Львові. В 1857 р. вступив яко практикант до намістництва, а в 1871 р. був іменований старостою і референтом адмінїстрацийним для справ шкільних. В 1873 був іменований радником намістництва і шефом бюра президияльного. В 1877 одержав ордер зелїзної корони і титул та характер радника двору. Коли по уступленю ґр. Альфреда Потоцкого з посади намістника в Галичинї обняв ту посаду п. Ф. Залеский, одержав п. Лєбль номінацию на віцепрезидента. В 1888 р. був іменований намістником на Моравї, а в 1892 р. перейшов в стан супочинку і одержав ордер зелїзної корони I кляси і титул барона. — Czas каже, що бар. Лєбль знає дуже добре наш край, єго справи і потреби, а при своїм характері і досьвідї розвине певно таку дїяльність, як давний єго учитель ґр. Аґенор Голуховский, з котрого школи він вийшов. Мимо того — каже Czas — беручи річ принципіяльно, волїли би ми, щоби в радї Корони був член Кола польского.

Пос. Жачек виголосив в народнім клюбі в Бернї моравскім бесїду о теперішній ситуациї полїтичній, в котрій висказав погляд, що бар. Ґавч не схоче заняти супротив Чехів иншого становища, як то, яке займав ґр. Баденї. Нема — казав він — причини виступати ворожо против теперішного правительства, бо то було би на руку нашим противникам, котрі лиш чекають на то, щоби нас випертти з нашої позициї. Ту цїль мають всї провокациї нїмецкі, стремлячі до того, щоби вивести Чехів з границь терпеливости. Яко одиниця з народностий могли би ми упасти в борбі і мусїли би піддати ся перевазї, та фізичній силї, але в спілцї з другими Славянами в Австриї есьмо такою силою, котру нїхто не переможе. Можемо для того глядїти спокійно в будучність ери Ґавча.

Вчера відбували ся в Празї збори молодоческих мужів довіря і закінчили ся тим, що ухвалено держати ся німбурґскої проґрами. При сїй нагоді повитано з радостию вість, що межи Славянами в Австриї настала солїдарність. — В Сьміхові відбували ся збори виборців, на котрих виступали з бесїдами пос. Бжезновский і Кольсїньский. Ухвалено домагати ся розширеня компетенциї соймів. — На зборах жидівско-ческого союза ухвалено не підпирати Молодочехів, позаяк деякі члени молодоческої партиї мали підчас послїдних розрухів заохочувати товпу до рабованя жидівских домів. — В Празї вже трохи успокоїло ся і як зачувати, часть дотеперішної залоги вернула до давних своїх ґарнізонів.

Від коли Нїмцї заняли в Хінї залив і місто Кiao-Чу, держить ся упорно чутка, що заносить ся на подїл Хіни, а в послїдних днях набрала та чутка такої певности, що майже ся вірити не хоче, як би так дїйстно мало стати ся. З Льондону і Парижа розійшла ся рівночасно вість, що росийска фльота заняла Порт Артур над заливом пекіньским, то місто хіньске, в котрім свого часу були найбільші хіньскі арсенали, а котре здобули свого часу Японцї. Офіциально потвердженя сеї вісти ще нема, але всюди, особливо в Парижи і Льондонї, зробила она велике вражінє. В Парижи не сумнїває ся нїхто о правдивости тої вісти, а в полїтичних кругах говорять, що Росия і Нїмеччина постановили подїлити межи себе хіньску державу. Що правда, нїхто не думає о тім, щоби сї дві европейскі держави дїйстно хотїли розібрати між себе хіньску державу, бо се просто неможливо. Державу, що має около 400 міліонів жителїв, не так легко розібрати і дїйстний подїл мусїв би бути розложений хиба аж на сотки лїт; але на разї можна в нїй мати перевагу впливу. Отже в Парижи говорять що не розходить ся о дїйстний подїл територияльний, лиш о розмеженє круга впливу Росиї і Нїмеччини в Хінї, до чого має приступити ще й Франция. Французка праса доказує що в Хінї єсть досить місця, щоби там Франция, Росия і Нїмеччина могли спокійно побіч себе піддержувати свої впливи і розширяти свої інтереси. В Льондонї викликала вість о занятю Порту Артура велике занепокоєнє. „Globe" оголосив однакож комунїкат анґлїйскої адміралїциї, в котрім сказано, що адміралїция не має о тім ще нїякої вісти. Впрочім на хіньских водах єсть достаточне число анґлїйских кораблів для забезпеченя анґлїйских інтересів.

---

40)

ШПІГУН.

(Повість Джемса Ф. Купера).

(Дальше.)

— Цезаре — відозвала ся тепер панна Пейтон — принеси-ко сему панови чого щоби покріпив ся, бо того єму потреба по єго їздї.

— Для мене покріпленем не земскі річи — відповів сьвященик глухим голосом, як би який дух. — Три рази промавляв я сегодня і дїлав в службі мого Господа і не утомив ся. Але кажете, що треба покріпити і се нужденне тїло, бо сказано: Кождий робітник достойний своєї заплати.

Сказавши то, отворив він свій широчезний рот і потягнув споро поданої єму горівки, котра лиш заклекотїла в єго горлї.

— Коли так — сказала панна Пейтон — то Ваша утома ще й не дасть Вам сповнити обовязку при сїм біднім чоловічї.

— Невісто! — відозвав ся сьвященик енерґічно — а хто-ж видів коли, щоби я налякав ся мого обовязку і не сповнив єго? Але сказано: Не суди, щоби тебе не судили!

— Ну, ну, — відповіла дама, котрій сьвященик якось не конче сподобав ся. — Я й не суджу анї моїх ближнїх, анї того, що провидїнє назначило.

— Добре й робиш, невісто! — сказав на то сьвященик. — Покора пристоїть твому родови і твоми низькому становищу. Не став ся понад других, не будь горда, щоби тебе Бог не прокляв!

Панна Пейтон, дуже счудувана тим якимсь дивним поведенем сьвященика, відповіла:

— Єсть понад нами сила, що нам дає поміч і піддержує нас, скоро в покорі і з щирим серцем просимо єї помочи.

Сьвященик глянув на бесїдуючу дуже з гори, а відтак прибрав дуже скромну міну, але говорив і дальше тим самим відражаючим голосом:

— Не кождий, хто просить помилуваня, буде вислуханий. Ми смертельні не можемо знати доріг, котрими ходить провидїнє Боже,— Єсть богато званих, а мало вибраних — лекше говорити о покорі, як єї сповняти. Чи Ви, нужденний хробе єсте на стілько покірні, що можете того бажати, щоби-сте звеличали Бога своїм власним проклятєм? — Коли нї, то ідїть собі, бо з Вас філїстинка або фарисейка!

Такий фанатизм був в Америцї щось рідкого і паннї Пейтон прийшло на гадку, що у єї гостя мабуть не всї дома. Коли же пригадала собі, що єго прислав їй сьвященик великої слави, то придушила в собі ту гадку і сказала:

— Може бути, що я помиляю ся, коли гадаю, що ласка Божа дістає ся всїм людем. Але та гадка так мене успокоює, що я би не хотїла єї позбути ся.

— Милосердиє Боже дістане ся лиш вибраним! — відповів на то сьвященик з якоюсь такою енерґиєю, що не можна було єї нїчим оправдати — а Ви, Ви ходите по долинї тїни і смерти. Хиба-ж Ви не єсте приклонничкою пустих церемонїй тої церкви, котру би хотїли наші вороги з своїми дурними законами знову у нас мати? Дайте менї на то відповідь, женщино, і зважте на то, що небеса чують єї. Чи Ви належите до тої ідолопоклонної громади?

— Я молю ся коло престола моїх отцїв — сказала панна Пейтон, даючи знак Генрі'му щоби не відзивав ся — і не покланяю ся нїякому ідолови хиба своїй власній несовершенности.

— Ну, ну, я вас знаю, ви приклонники пустих і бездушних форм! Чи гадаєте, женщино, що сьвятий Павло держав в руцї які записки або якусь книжку, коли своїм приклонникам поясняв слово Боже?

— Не хочу стояти Вам дальше на перешкодї при виконуваню Вашого обовязку — сказала панна Пейтон і встала — та буду молити ся в моїй комнатї за то, щоби Ви щасливо сповнили свій обовязок.

Сказавши то вийшла разом з властителькою дому, котру тота ревність сьвященика немало здивувала і розгнївала. Бо хоч тота добра жінка думала, що панна Пейтон і вся єї церков знаходять ся на дорозї до пекла, то таки їй то дуже не сподобало ся, що сьвященик відразу так остро накинув ся.

Генриха так розгнївалє то безпощадне виступленє сьвященика против єго лагідної тети, що він лиш на силу міг утаїти в собі своє обуренє. Але коли женщини вийшли з комнати, він дав вже волю своїм чувствам.

— Мушу признати ся, мій пане — сказав він — що я під слугою Божим можу подумати собі лиш правдивого християнина, такого, ко

Межи Грециею а Туреччиною станув остаточно мир. Король грецкий вже підписав его а грецка палата послів ухвалила онгоди в третім читаню закон ратифікацийний і відрочила ся на час необмежений. Президент міністрів заявив, що проект контролї фінансів єсть вже майже на укінченю.

Лишив ся ще лиш клопіт з Кретою. Розходить ся тепер головно о обсадженє посади ґен.-ґубернатора на Кретї. Як звістно Росия предложила була на ту посаду чорногорского воєводу Божидара Петровича, а великі держави европейскі на то годили ся. Але тепер Кретийцї не годять ся на то і кажуть, що не хотять нїяких впливів славяньских.

Новинки.

Львів дня 20-го грудня 1897.

— **Іменованя.** Міністерство торговлї іменувало: поручника Ґуґ. Колерта і підпоручника Ем. Берґа, а відтак практикантів почтових: Ів. Микоша у Львові, Алекс. Коперского в Кракові, Фр. Дененфельда в Станиславові, Тад. Водзиньского у Львові, Володисл. Рошкевича в Кракові, Йос. Викара у Львові, Нат. Вайдмана в Кракові, Кар. Козака в Дрогобичи, Тита Кавцкого у Львові, Ант. Крамаржа в Перемишли, Вільг. Ольшаньского в Кракові, Петра Реґулу у Львові, Ів. Крогулецкого в Перемишли, Кар. Остаховича у Львові, Володисл. Небеского в Перемишли, Болесл. Ільницкого в Яслї, Володисл. Каньского в Станиславові, Володисл. Височаньского у Львові, Жиґм. Біліньского у Львові, а крім того експедиторів почтових: Норб. Стебницкого у Львові, Вольфа Ельфенбайна в Калуши, Берля Льорбера в Коломиї, Арт. Енґля у Львові і Вит. Холодецкого у Львові асистентами почтовими, а Дирекция почт призначила: Ґуґ. Колерта до Чорткова, Ем. Берґа до Ярослава, Фр. Деденфельда і Володисл. Каньского до Тернополя, Ант. Крамаржа і Ів. Крогулецкого до Ряшева, Володисл. Небеского до Кракова, Болесл. Ільницкого до Горлиць, Вольфа Ельфенбайна до Гусятина і Берля Льорбера до Дрогобича, полишаючи прочих новоіменованих в їх дотеперішних місцях служби.

— **Імматрикуляция** в львівскім університетї відбула ся в пятницю дня 17 го с. м. Торжество розпочало ся промовою ректора дра Ремана, котрий вказав численно зібраній молодежи на науку, честь унїверситетску і на почутє товариского, як на три цїли, котрі повинні їй присьвічувати в цїлім академичнім житю.

— **Доповняючий вибір** трох членів ради повітової в Мостисках з ґрупи громад міских розписаний на день 20-го сїчня 1898.

— **Уряд почтовий на зелїзничім двірци в Конюхові,** стрийского повіта, звинено на якийсь час з днем 15-го с. м. В наслїдок того придїлено громади і обшари двірскі в Конюхові, Колодниця та обшари двірскі Манастирець, Воля довголуцка і Гірнє до округа доручень уряду почтового і телєґрафічного в Стрию І. (місто).

— **Отворенє пристанку Дорожів.** Дирекция зелїзниць державних оповіщує: З днем 1-го сїчня 1898 отвирає ся пристанок Дорожів положений при кільометри 53·5 між стациями Дубляни-Кранцберґ і Довровлянами на зелїзничім шляху Хирів-Стрий для руху особового і пакункового. В пристанку Дорожів будуть задержувати ся всї поїзди особові, а час задержаня поданий в дотичних розкладах їзди. Білети буде продавати кондуктор при поїздї. Пакунки буде ся надавати за оплатою в стациях, де їх відбирає ся.

— **Пригода на зелїзници.** Ц. к. Дирекция зелїзниць оголошує: Дня 17-го с. м. наїхали на себе на стациї в Снятинї з причини неправильно уставленої зворотницї два товарові поїзди. Зі служби зелїзничої не потерпів нїхто значнїйшого ушкодженя. Обі льокомотиви і девять возів товарових розбиті.

— **Кілько є всїх Українцїв-Русинів?** Хоч вартість народу становить не его скількість, лише его якість, то проте немалої ваги — особливо для переслїдуваного народу, яким є наш нарід в Росиї — є й его скількість. Малий числом нарід можна скорше знївечити, силоміць засимілювати, а великий може пережити всї невзгодини, аж поки не настануть для него лїпші часи. На наш нарід можна мати певну надію, що він як переживе неодну біду, так пережиє ще й богато иньших лихолїть і не дасть ся легко стерти з лица землї, бо між славяньскими пародами що до чиса займає друге місце. Ми доси привикли говорити і писати, що нашого народу є около двайцять мілїонів. Знали ми се з давних переписий (конскрипций) і притім не тямили, що наш нарід вже як не чим иньшим, то числом зростає дуже. Сего року була в Росиї перепись всїх народів і при нїй заведено небувалу доси в Росиї рубрику рідної мови. Хоч у такій величезній державі, як Росия европейска і азийска, перепись насeленя не може вийти без деяких помилок, то проте остатну перепись уважають найпевнїйшою із всїх, які доси в Росиї були. З неї виходить, що в самих тих російских ґуберніях, де українська мова панує майже суцїльно, — не числячи ґуберній з мішаним населенєм, в котрих є також Українцї, — наших земляків українських є звиш 25 мілїонів. Коли дочислимо до того ще Русинів в Австро-Угорщинї, то вийде поважне число т р и й ц я т ь м і л ї о н і в Українцїв-Русинів. Ся вістка для кождого Русина певно буде цїкава.

А виймаємо ми єї із статї О. Кониського в першій книжцї Лїтературно-наукового Вістника п. з.: „Обшар і людність України російської“, де находимо ще богато иньших інтересних заміток з нагоди конскрипциї в Росиї. Кромі сеї статї перша книжка Лїтературно-наукового Вістника містить богато иньших статий, котрі прочитати і користно і приємно і Русинови доконче потрібно. І так в частинї лїтературній, котра обнимає звиш вісім аркушів друку, находимо „різдвяне“ історичне оповіданє Михайла Грушевского п. з. „Ясновельможний сват“; далї поезиї Франка „До Бразилїї“, довшу новелю Ольги Кобилянської „Valse mélancholique“, поезиї Павла Граба і Уляни Кравченко і нарис Осипа Маковея „Самота“. Се оріґінальні оповіданя і поезиї і они займають в книжцї аж 93 сторони великої 8-ки. З перекладаної белєтристики находимо в першій книжцї гумореску Марк-Твена „Дневник Адама“, оповіданє з житя Чорногорцїв Луки Поповича „Гайдуки“, дві поезиї Конрада Фердинанда Маєра і новелю Енса Петра Якобсена „Панї Фенс“.

В науковім відділї Вістника находимо кромі згаданої статї О. Кониського ще такі статї з ріжнородним і інтересним змістом: Про три інтернаціональні наукові конґреси сего року; статю Франка: Із секретів поетичної творчости; критику Грушевского на повість Франка „Для домашного огнища“; фейлетон Маковея „З житя і письменства“, фейлетон Spectator а „З російскої України“, фейлетон Франка „З чужих лїтератур“ і бібліографію. Поки-що обмежаємо ся на поданю змісту сеї першої книжки Лїтературно-наукового Вістника, котра появить ся за кілька днів і розішле ся

трий знаючи свої слабі сторони, міг би зглянути ся і на слабі сторони других. А Ви без потреби оскорбили знамениту женщину; отже мушу Вам сказати, що не маю великої охоти відправляти мої молитви з чоловіком, що так нетерпимий для других.

Сьвященик стояв спокійно і з легковажним сочувством споглядав за виходячими женщинами та не зважав анї трохи на докори молодого мужчини. Аж ось відозвав ся якийсь третий голос:

— Від такої бесїди неодна инша женщина була би корчів дістала! Але все-таки та бесїда зробила своє.

— А то ж хто? — відозвав ся Генрі здивований і став розглядати ся по комнатї, як би шукав за тим, хто говорив.

— То я, капітане Вартон — сказав Герве Бірч, і здоймив зелені очицї та відкрив пришиваючі очи, котрі тепер усьміхнені засьвітили ся під приправленими бровами.

— Господи сьвятий, Герве! — крикнув Генрі здивований.

— Тихо! — сказав похатник боязько, а оглядаючись обачно на всї боки говорив дальше: Се імя значить шибеницю, і ледви чи я би ще втїк, як би мене тепер зловили. Мій теперішний крок страшно сьмілий. Але я не міг би спокійно спати, знаючи, що вовсїм невинний чоловік мусить гинути як пес, а я можу его виратувати.

— Нї, нї! — відозвав ся тепер Генрі, котрого взяло ся чувство якоїсь великодушности. — Я би того не зніс на собі! Коли небезпечність, яка Вам грозить, так велика, то ідїть собі, звідки прийшли і лишіть мене моїй судьбі. Денвуді як-раз робить тепер кроки в моїй справі, а скоро єму удасть ся сеї ночи відшукати Гарпера, то мене напевно увільнять.

— Гарпер? — повторив похатник, підносячи руки в гору — що Ви знаете о Гарпері? Та длячого гадаєте, що він Вам поможе?

— Бо він менї обіцяв; Ви собі може пригадаєте, що він перебував через короткий час в домі мого батька. Під ту пору обіцяв він менї сам з власної волї, що стане менї в пригодї, як би я потребував его помочи.

— Ну, так, але скажіть — а Ви знаєте его — значить ся — длячого Ви гадаєте, що він має власть до того? Та й яку маєте причину припускати, що він пригадає собі дане слово?

— Коли у кого на лици видко вираз правди, ретельности і прихильности, то у него — відповів Генрі. — Впрочім має Денвуді могучих приятелїв в армії ворохобників, і лїпше для мене дожидати тут моеї долї, як виставляти Вас на неминучу смерть, як би Вас пізнали.

— Капітане Вартон — сказав Бірч торжественним голосом — я к я В а с п о к и н у, т о в с е В а с п о к и н е! Анї Гарпер анї Денвуді не уратують Вам житя, скоро не підете тепер зі мною і то за пів години. Не схочете, то згинете завтра на шибеници — таке вже у них право — той хто воює, убиває і рабує, того поважають; але хто служить своїй вітчинї яко шпигун, хоч би й як вірно та щиро, ним погорджають і его жде смерть найнужденнїйшого злочинця!

— Пане Бірч! — відозвав ся молодий мужчина з обуренєм, — Ви забуваєте на то, що я не якийсь нужденний шпигун; мене обжалували невинно.

Блїде лице похатника почервонїло значно; але се роздразненє минуло борзо і він говорив дальше:

— Я сказав Вам правду! — Нинї рано стрітив ся я з Цезаром і уложив з ним плян, як би Вас виратувати. Коли не хочете, то пропадете, а я Вам кажу ще раз, що нїяка сила на земли — слухайте мене добре — навіть і сам Вашінґтон, не буде міг Вас уратувати!

— Я Вам вірю і послухаю Вас — відповів арештований, котрий сему поважному виразови не міг вже ставити нїякого опору.

Похатник дав єму знак, щоби він був тихо а відтак підійшов до дверий, отворив їх та відозвав ся тим самим глухим і торжественним голосом як сперш у, коли був прийшов, та сказав до вояка, стоячого на вартї:

— Чуєте, друже, не пускайте тепер тут нїкого; хочемо молити ся і мусимо бути сам на сам.

— Не знати кому би хотїло ся до Вас — відповів вояк легковажно — але когось з родини арештованого не можу не пускати, бо мушу слухати приказів, все одно чи той Анґлїєць піде до неба, чи нї.

— Зухвалий грішнику! — крикнув той нїби сьвященик — чи ж вже не маєте Бога в серци і не боїте ся его? Кажу Вам, не пустїть анї одної з гих блудних овець і не позвольте, щоби й они відправляли молитви разом з правовірними.

— Ну, та не сваріть ся і не робіть такого крику — сказав вартовий — коли хочете бути самі, то чому не засунете засувки в дверох?

Похатник послухав сеї ради і засунув засувку.

— Спішіть же ся! Тут маєте маску на Ваше красне лице.

Сказавши то виймив з кишенї перґамінову маску і приложив єї Генрі'му до лиця.

— Мусите заміняти ся ролями з Цезаром!

— Тото лице не виглядає як у мурина! — сказав Цезар обиджений, коли подивив ся на свого молодого пана з тою новою краскою лиця.

— Зажди лиш, Цезаре, — сказав похатник, — аж приправимо кудлате волосє.

— Тепер ще гірше! — відозвав ся невдоволений Африканець. — Тепер виглядає так, як чорна вівця! Таких губ я ще нїколи не видїв, Герве — его губи такі як ковбаса!

Приправлена з великим трудом чорна маска надала єму досить вірний образ мурин-

всім передплатникам. Гарну вінету на окладинку Вістника нарисував наш маляр Микола Івасюк. Коли хто з Русинів має звичай справляти своїй рідні подарунки на Різдво, то передплачене для неї Вістника буде певно наймилійшим і найкористнійшим подарунком.

— **Читальня „Просьвіти“ в Хирові** устроїла дня 18 го н. ст. с. м. вечерниці. В програму входили: драматичний твір Єр. Калитовского „Гостина сьв. о. Николая“, роздача гостинців для дітий членів а для найпильнійших читальників роздача творів лучших руских писателів, вкінци товариска забава. В Різдвяні сьвята відограють читальники-аматори Основяненкове „Сватаня на Гончарівці“.

— **Огні.** Дня 10-го с. м. о годині 2-ій пополудни вибух в Дунаєві, повіта перемишляньского, пожар, що знищив 5 домів, а між ними будинок, в котрім містив ся уряд почтовий.

ТЕЛЕГРАМИ.

Відень 20 грудня. Вчера відобрав Є. Вел. Цісар присягу від новоіменованого міністра для Галичини, Германа Лебля, в присутности президента міністрів бар. Ґавча і старшого шамбеляна Абенсберґ-Травна.

Рим 20 грудня. Вчера відбуло ся тут торжественне відкрите нової рускої колеґії в будинку реставрованім коштом Є. Вел. Цісаря Франц Йосифа. Межи 20 питомцями колеґії єсть також і свояк кардинала Сембратовича. Перед полуднем відправив службу Божу Преосвящ. єпіскоп Чехович, відтак відбув ся офіциальний обід а по полудни торжественна академія при участи кількох кардиналів, амбасадора Ревертерн і церковних достойників. Підчас торжества відспівано кілька разів имн народний і „Многая літа“.

Порсмес 20 грудня. Вчера вечером прибула тут німецка ескадра, що пливе на хіньскі води. Іменнем королевої повитав кн. Генриха кн. Людвик Батенберґский. Кн. Генрих поїхав в гостину до королевої до Осборн.

Переписка зі всіми і для всіх.

Читальня „Просьвіти“ в Кривчи: 1) Коли хочете докладно познакомити ся з новим судівництвом, то передовсім треба Вам знати сам закон, а відтак і інструкцію та всілякі поясненя до него. Отже найліпше було би, коли хочете мати по руски, виписати собі Дневник законів державних (руский переклад) то число, в котрім містять ся нові закони процесові і нову інструкцию судову. Писати треба до k. u k. Hof- und Staatsdruckerei in Wien). Нова інструкция судова в польскім перекладі коштує 1 зр. 30 кр. Спитайте у начальника громади, може він має той дневник, бо кожда зверхність громадска повинна пренумерувати для себе „Дневник закон. держав.“, тепер тим більше, коли входять в жите нові закони податкові і процесові. Книгарня Якубовского і Задуровича у Львові видає тепер діло: „Dr. Włodz. Krosiński, systematyczne zestawienie nowych austryackich ustaw procesowych“ (зошитами по 4 аркуші друку, кождий по 75 кр.) Інструкцию судову (др. Губля) видала також книгарня Цукеркандля в Золочеві (ціни не знаємо). Дуже добрі поученя до нових законів процесових подає місячник „Reforma Sądowa“, виходячий у Львові (ул. Ягайлоньска ч. 14) під редакциєю Ромуальда А. Левандовского і Тад. Рибіцкого. Пренумерата коштує річно 2 зр. 20 кр. Пішліть ті гроші і кажіть собі прислати цілий рочник. Гадаємо, що діло Кросіньского, інструкция Губля і згаданий місячник дадуть Вам достаточну інформацию. — 2) Що до хлопців, то трудність іменно в тім, що родичі не можуть їм дати ніякого удержаня, а школа преці не дасть їм ані помешканя ані сравунку, що найбільше могли би по якімсь часї дістати якусь малу запогу. Радьте родичам нехай віддають їх на науку до яких добрих майстрів. Що до виробів з соломи то ми би мали охоту порозуміти ся з Вами, але але просимо подати імя, бо на сам адрес читальні годі переписувати ся. — **Поп. з Ольх:** Що маєте зробити, то Ви чей найліпше будете знати, коли розважите, яка будучність жде Вас при сторожи фінансовій. О скілько ми то знаємо, то Ви можете робити іспит на надстражника, а опісля і на респіцієнта. Коли на то не булоби вигляду, то малий вигляд був би й при суді. Дотичні посади вже тепер в головній части обсаджені. Речинець до подаваня минув ще в серпни. Можете однакож подавати ся о допущенє до служби платного, помічника канцеляриї. Подане вносити до президиї висшого суду краєвого. До поданя крім метрики, сьвідоцтва моральности, відбутя служби войскової, ваглядно увільненя від неї і сьвідоцтва гімназияльного приложіть ще сьвідоцтво з іспиту рахунковости і сьвідоцтво з дотеперішної служби. По відбутій платній практиці можете робити іспит канцелярийний на канцелярийного урядника. Впрочім поінформуйте ся ще у якого урядника судового найблизшого Вам суду. — **Учитель у Велдіжи:** „Декадентизм“ єсть слово француске (décadence чит.: декаданс) і значить: упадок, погіршенє. Словом сим означує ся той напрям в літературі і штуці, котрий відбігає від натуральности і правди та здорового смаку естетичного, а старає ся всілякими вишуканими способами робити ефект і ділати подразняючо на змисли, замість правдою краси і глубокостию гадок надавати вартість творам штуки. Писателів і артистів того рода звемо „декадентами“. — Опортунізм єсть слово латиньске і означає таке поступоване, котре успіх робить зависимим від догідности обставин. „Опортуністами“ звемо в політиці тих людий, котрі своє поступоване роблять зависимим від догідности хвилі: нині так, завтра инакше, бо се догідно або недогідно. — Для точного поясненя радикалізму і социялізму треба би писати хиба цілу розправу. Скажемо длятого лиш коротко, що слово радикалізм єсть латиньске (radix чит. „радікс“, значить: „корінь“) і означає ділане, котре добирає ся аж до самого споду, до кореня, а „радикалом“ називає ся той, хто так робить. В практиці однакож „радикалізм“ плаває дуже поверхи і зазначуєсь хиба лиш острими словами, котрі роздразнюють людий і через то викликують заколот. Длятого радикалізм сам яко такий ще нігде і ніколи не зробив і не може зробити нічого успішного. Звістно бо, що далеко лекше радикально говорити як радикально робити. Ще труднійше дати докладне поняте социялізму. Слово се єсть також латиньского походженя (socius значить: товариш, спільник). Социялізмом називаємо стремлене до зміни теперішного ладу суспільного. — **І. Т. М. в Смб.:** Добре робите, що хочете кинутись до практичного фаху. Розходить ся лиш о то, до якого. По нашій думці остаєсь Вам одна дорога — торговля зі всіма єї галузями. Образоване маєте таке, що потрібного теоретичного знаня можете собі легко прибрати, навіть такого, яке подає академія торговельна. Товарознавство, рахунковість купецку і кореспонденцию зможете легко самі вивчити ся при помочи відповідних книжок, і то ми би Вам дуже радили. Розходить ся лиш о практику і о вибір фахового напряму. Практику треба відбувати через чотири роки н. пр. в торговли корінній, а за той час бодай на перший рік треба власне удержанє. В „Народ. Торговли“ дістають практиканти з висшими студиями вже в першім році по 10 зр. місячно і мають деякі пільги, в другім році 15 зр. і т. д. По четвертім році вписують ся на помічників купецких. Може би не зле було, як би Ви вступили на практику до т. зв. блаватної торговлі білем. А може би Вам книгарство припало до смаку. В тім фаху були би у нас не злі вигляди; практика три роки а удержанє треба конче мати своє. Напишіть, як думаєте зробити, а ми дамо Вам дальшу раду. — **Читальники в Ч.:** Цивільна ліста (так називає ся цісарска пенсия, яку що року ухвалює наша Рада державна і угорский парлямент) для Є. Вел. Цісаря і єго двору виносить в нашій половині держави 4,650.000 зр. і тілкож на Угорщині, разом 9,300.000 зр., отже далеко менше як Ви думали. — **Д. К. М. Б.:** Не можемо подати ніякої ради, бо треба би насамперед видіти, що єсть. Навгадь годі радити, бо можнаби зашкодити замість помочи. Найліпше зарадьте ся ще раз якого лікаря.

☞ (Просимо присилати питаня лиш на імя редактора Кирила Кахникевича, а не присилати ані марок ані карт кореспонденцийних до відповіди).

ского лиця, та й кудлате волосе було зовсім як правдиве підроблене.

— В американьскій армії єсть лиш один чоловік, котрий би Вас, капітане, міг тепер пізнати — сказав Бірч споглядаючи з вдоволенем на своє діло — але того тепер як-рав тут нема.

— А хто-ж то?

— Той, що Вас арештував, він би пізнав Ваше біле тіло і під найгрубшою маскою. Але борзо, перебирайте одіж! Так, тепер возьміть ще сурдут на себе — говорив похатник по скінченій переміні. — Таки направду, виглядаєте знаменито, а ти, Цезаре, возьми тепер борзо отсю перуку на себе, закрий нею свої чорні кучери та стережись, не показуй свого лиця, найліпше диви ся у вікно, коли хто отворить двері, але на всякий случай держи язик за зубами, бо твій голос може нас зрадити.

— Ви гадаєте, видко, що чорний чоловік має инший голос як білий? — замуркотів мурин сідаючи коло вікна.

Коли вже все було готове, отворив похатник двері і промовив голосно до вартового:

— Закличте господиню! Але нехай прийде сама, арештант молить ся тепер і не можна, щоби єму хтось перешкаджав в молитві.

Цезар сидів під вікном і закрив собі лице руками. Коли вояк глянув до комнати здавало ся єму, що то арештант так молить ся.

Господиня прибігла зараз, гадаючи, що арештант хоче їй сказати свою послідну волю.

— Сестро — відозвав ся той ніби сьвященик своїм давним голосом — чи єсть у Вас сьвята книга: „Християньского злочинця послідні хвилї“, або „Гадки о вічности для тих, що умирають неприродною смертию“?

— Я ще о такій книжці не чула! — відповіла здивована невіста.

— То може бути, єсть богато книжок, о котрих Ви ніколи нічого не чули. Годі щоби бідний грішник сходив з сего сьвіта без потїхи сеї сьвятої книги. Почитати годину в сій книзї стане за всї проповіди цїлого жития людского!

— Господоньку! Яке-ж то щастє для того, хто має таку книгу!

— Правду кажеш, невісто, то книга, котру повинен мати кождий християнин, особливо той, що гине на шибеници. — Дайте отсему муринови коня, нехай поїде зі мною до могого брата, а там дістане ту книгу, та буде міг ще в пору привезти єї нещасливому! — Успокій ся, мій друже, ти тепер в дорозі до вічного мира!

Цезар сидів все ще так само та засланяв собі лице руками, на котрих мав рукавички, а господиня вибігла чим скорше, щоби сповнити бажанє сьвященика і заговірники лишились самі.

— Добре удало ся — сказав похатник — але найтруднійша річ затуманити командуючого офіцира від сторожи. Памятайте собі капітане, що тепер надходить хвиля, коли все зависить від нашої холоднокровности.

— Моя доля вже не може бути гірша як єсть, мій благородний друже — сказав Генрі — але задля Вас готов я все зробити, що лиш можу.

— А мені-ж хиба може вже бути гірше або лїпше, як єсть? — сказав на то похатник.— Але я обіцяв єму, що Вас виратую, а єму я ще ніколи не зломив слова.

— Кому-ж то? — спитав Генрі цікаво.

— Нікому!

Вартовий дав знати, що коні вже готові. Герве пустив ся наперед, а Генрі за ним, наказавши ще перед тим властительці дому, щоби арештантови не перешкаджала, бо він тепер лагодить ся в дорогу на тамтой сьвіт.

(Дальше буде.)

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий.**

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.